

«Ἡ Ῥωμανία
κι ἂν πέρασεν,
ἀνθεὶ καὶ φέρει κι ἄλλο»

19η Μαΐου

**Ἡμέρα Μνήμης τῆς Γενοκτονίας
τοῦ Ποντιακοῦ Ἑλληνισμοῦ***
Ἡ ἀναγνώρισή της χρέος τιμῆς

Ἡ 19η Μαΐου εἶναι Ἡμέρα Μνήμης τῆς Γενοκτονίας τοῦ Ποντιακοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἐσφαγιάσθη καὶ ἐξεδιώχθη βιαίως ἀπὸ τὶς πατρογονικὲς του ἐστίες.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων ἀναγνώρισε τὴν Γενοκτονία καὶ τὶς σφαγὲς κατὰ τῶν Ποντίων. **Ἡ** ἀναγνώριση τῆς Γενοκτονίας τῶν Ποντίων ἐγίνε τὴν 24η Φεβρουαρίου 1994, διὰ τοῦ Νόμου 2193/1994, διὰ τοῦ ἄρθρου 2, διὰ τοῦ ὁποίου ἡ **19η Μαΐου** – ἡμέρα ποὺ ἀπεβιβάσθη ὁ Κεμάλ Πασᾶς στὴν Σαμψοῦντα– καθιερῶνεται ὡς **Ἡμέρα Μνήμης τῆς Γενοκτονίας τῶν Ἑλλήνων τοῦ Πόντου**.

Ἐπακολούθησε ἡ ἐκδοση τοῦ Προεδρικοῦ Διατάγματος 99 τῆς 11-5-1994 (ΦΕΚ Α' 75), μὲ τὸ ἄρθρο I τοῦ ὁποίου ὀρίζεται, ὅτι αἱ ἐκδηλώσεις **Μνήμης τῆς Γενοκτονίας τῶν Ἑλλήνων τοῦ Πόντου** ἔχουν πανελλήνιο χαρακτῆρα καὶ γίνονται σὲ ὀλόκληρη τὴν ἐπικράτεια. **Ἄ**ν δὲ ἡ **19η Μαΐου** δὲν συμπίπτει νὰ εἶναι ἡμέρα Κυριακῆ, ὁ ἑορτασμός γίνεται τὴν πρώτη Κυριακῆ μετὰ τὴν 19η Μαΐου.

Ἐκ παραλλήλου, ἡ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων, τιμώντας τὴν Γενοκτονία τῶν Ποντίων, ἀπεφάσισε τὴν ἐκδοση εἰδικοῦ Ἐπετειακοῦ

Τόμου. **Ἐ**τόμος αὐτός, 600 καὶ πλέον σελίδων, ἐκδοθεὶς τὸ 2004 ὑπὸ τοῦ Ἰδρύματος τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων γιὰ τὸν Κοινοβουλευτισμὸ καὶ τὴν Δημοκρατία, περιέχει, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ἔγγραφα καὶ στοιχεῖα τῶν

ξένων κυρίως Διπλωματικῶν Ἀρχῶν, πὸ εἶναι πλήρεις ἀποδείξεις καὶ τεκμήρια τῆς διαπραχθείσης **Γενοκτονίας** εἰς βάρος τοῦ **Ποντιακοῦ Ἑλληνισμοῦ**. Συγγραφεὺς τοῦ ἐν λόγῳ σπουδαίου τόμου εἶναι ὁ καθηγητῆς κ. Κων. Φωτιάδης.

Ἀντίστοιχο τόμο, 250 σελίδων, τιτλοφορούμενο «Ἕλληνες τοῦ Πόντου» (Ἡ Γενοκτονία ἀπὸ τὸν Τουρκικὸ Ἐθνικισμό), ἐξέδωσε τὸ 2005 ἡ Νομαρχιακὴ Αὐτοδιοίκηση Ἀνατολικῆς Ἀττικῆς. Συγγραφεὺς τοῦ τόμου αὐτοῦ εἶναι ὁ διδάκτωρ τῆς Σύγχρονης Ἱστορίας τοῦ Α.Π.Θ. κ. Βλάσης Ἀγτζίδης.

* * *

Ἡ Γενοκτονία τοῦ Ποντιακοῦ Ἑλληνισμοῦ, πὸ εἶναι ἓνα γεγονὸς ἱστορικῶς τεκμηριωμένον, ἐνετάσσετο σὲ ὀργανωμένο σχέδιο ἐξοντώσεως ὄλων τῶν μειονοτήτων πὸ διαβιοῦσαν στὸν χῶρο τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. **Τὸ** σχέδιο αὐτὸ τῶν Νεοτούρκων ὀλοκληρώθηκε ἀπὸ τὸ Καθεστῶς τοῦ Κεμάλ μετὴν **Μικρασιατικὴ Καταστροφὴ τοῦ 1922** καὶ τὴν πυρπόληση καὶ τὴν **σφαγὴ τῆς Σμύρνης**. Ὑπεύθυνοι γιὰ τὴν **Γενοκτονία τῶν Ἑλλήνων τοῦ Πόντου** εἶναι ὁ Κεμάλ Ἀτατούρκ, ὁ Ἰνονοῦ καὶ ὁ Τοπάλ Ὀσμάν. **Οἱ** διαδοχικὲς **Γενοκτονίες τοῦ Ποντιακοῦ Ἑλληνισμοῦ** ἔγιναν ἀπὸ τὶς στρατιωτικὲς καὶ παραστρατιωτικὲς δυνάμεις τοῦ Τουρκικοῦ Κράτους, μεταξὺ τοῦ 1908 καὶ τοῦ 1915 καὶ μεταξὺ τοῦ 1915-1918 καὶ 1919-1922.

Ἀπὸ τὸ 1915, ὅποτε ἄρχισαν οἱ μαζικὲς ἐκτοπίσεις Ποντίων μετὴν δημιουργία Ταγμάτων Ἐργασίας, μετὴν καθοδήγηση τοῦ Γερμανοῦ Συνταγματάρχου Λίμαν Φὸν Σάντερς, μέχρι τὸ 1922 ἐξοντώθηκαν ἀπὸ τοὺς Νεοτούρκους καὶ τοὺς Κεμαλικοὺς ἄνω τῶν 350.000 Πόντιοι.

Εἰδικώτερα, οἱ συστηματικὲς σφαγὲς τῶν Ἑλλήνων τοῦ Πόντου ἀπὸ τοὺς Τούρκους ἄρχισαν οὐσιαστικῶς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1908 καὶ ἔτερματίσθησαν τὸ 1923 μετὴν ἀνταλλαγὴ τῶν πληθυσμῶν, πὸ ἔγινε μετὴν Συνθήκη τῆς Λωζάννης τῆς 24ης Ἰουλίου τοῦ 1923, ὅποτε οἱ ἐπιζήσαντες Πόντιοι ἀφίχθησαν στὴν Ἑλλάδα καὶ ἐγκατασταθέντες ἐπὶ τὸ πλεῖστον στὴν Μακεδονία καὶ τὴν Θράκη, ἀπετέλεσαν δυναμικὸ παράγοντα τοῦ ἐθνικοῦ κορμοῦ, διακρινόμενοι γιὰ τὴν φιλοπατρία, τὴν ἐργατικότητα, τὴν φιλοξενία καὶ τὴν πιστὴ προσήλωσή τους στὰ ἀθάνατα ἑλληνοχριστιανικὰ ιδεώδη.

Ἄς σημειωθεῖ συναφῶς, ὅτι μετὴν Νόμο 2645/1998, ἡ **14η Σεπτεμβρίου** – ἡμέρα πὸ αἱ Δυνάμεις τοῦ Κεμάλ Πασᾶ πυρπόλη-

σαν καὶ κατέστρεψαν τὴν ἑλληνικότατη Σμύρνη– καθιερώθη ὡς Ἑμέρα Ἐθνικῆς Μνήμης τῆς Γενοκτονίας τῶν Ἑλλήνων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἀπὸ τὸ Τουρκικὸ Κράτος, μὲ τὸ ἄρθρο 2 δὲ τοῦ Προεδρικοῦ Διατάγματος 304/2001 ὠρίσθη ὅτι, ἂν ἡ 14η Σεπτεμβρίου δὲν συμπίπτει νὰ εἶναι ἡμέρα Κυριακῆ, ὁ ἑορτασμός τῶν ἐκδηλώσεων Μνήμης γίνεται τὴν πρώτη Κυριακῆ μετὰ τὴν 14η Σεπτεμβρίου.

Ἡ νομοθετικὴ καθιέρωση ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸ Κοινοβούλιο τῆς 19ης Μαΐου ὡς Ἑμέρας Μνήμης γιὰ τὴν Γενοκτονία τοῦ Ποντιακοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ γιὰ τὶς Ἀλησμόνητες Πατρίδες τοῦ εὐάνδρου Πόντου καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ ἡ προώθηση τῆς διεθνοῦς ἀναγνώρισέως της ἀποτελεῖ γιὰ ὅλους ἐμᾶς χρέος τιμῆς.

Ἀπὸ τὴν ἀναγνώριση δὲ αὐτῆ τῆς Γενοκτονίας τοῦ Ποντιακοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀρχίζει ἡ γραμμὴ τῆς ἑλληνικῆς ἀντίστασης στὸν σύγχρονο τουρκικὸ ἐπεκτατισμό, ὅπως πολὺ ὀρθῶς τονίζει ὁ καθηγητῆς κ. Κώστας Φωτιάδης στὸ προαναφερόμενο βιβλίο του.

Μνήμονες, ὅθεν, τοῦ ὑπέρτατου αὐτοῦ ἔθνικοῦ μας χρέους, ἄς μὴν παραδώσουμε στὴν λήθη τοῦ χρόνου τὸν ἀφανισμό τοῦ Ποντιακοῦ καὶ τοῦ Μικρασιατικοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀλλὰ νὰ διατηρήσουμε ἄσβεστη τὴν φλόγα τῶν ἑλληνοχριστιανικῶν μας παραδόσεων, ποὺ μᾶς κληροδότησαν οἱ ἔνδοξοι πρόγονοί μας, τὴν ὁποία καὶ νὰ μεταλαμπαδεύσουμε περαιτέρω στὶς ἐπερχόμενες γενεές.

(*) Ἐφημ. «Ἐστία», 20.5.2023, σελ. 8. Τοῦ Κωνσταντίνου Χιώλου, Διδάκτορος Νομικῆς, Ἐπιτίμου Δικηγόρου. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.